

Bert Stap: „Ik voer al jaren een kruistocht tegen fabrikanten.”

Foto: Edward Doelman

Over Bert Stap

Bert Stap is directeur en eigenaar van ESV Technisch Adviesbureau. Het bedrijf met als specialisme CE-markering en machineveiligheid is opgericht in 1993 en is gevestigd aan de Mercuriusweg 30 in Barneveld. Stap is zelf woonachtig in Voorthuizen. ESV organiseert verspreid over het jaar diverse gratis safety-middagen over werken in een veilige werkomgeving. De eerste safety middag met als onderwerp 'Mens en werk' vindt plaats op woensdag 4 februari.

‘Vertrouwen is goed, controle beter’

BARNEVELD - Risico's in de fabriek of op de werkplek, gebrek aan kennis over machineveiligheid en CE-markering, het predicaat dat een product of machine voldoet aan de wettelijke eisen. Bert Stap van ESV Technisch Adviesbureau kan uren praten over zijn vak, maar weet het ook te vertalen naar de praktijk. „Bedrijven zijn nauwelijks op de hoogte van hun rechten en plichten voor hun veiligheid op de werkvloer, maar zijn wel de klos bij een bedrijfsongeval.”

Door Edward Doelman

Veiligheid is uw specialisme. Het lijkt mij niet dat veel werkgevers en werknemers daar graag mee aan de slag gaan?

Dat klopt, we hebben er in ons werk allemaal mee te maken, maar toch zijn erg weinig mensen daarmee bezig. Het is net als een lege snelweg, waar aangegeven staat dat de maximumsnelheid 130 kilometer per uur is. We maken een kansberekening hoe groot de kans is dat we worden gepakt en besluiten 150 kilometer per uur te gaan rijden. Zo gaan we ook met veiligheid. Een werknemer redeneert dat het niet noodzakelijk is om een machine die hapert stil te zetten, op het moment dat hij met zijn hand de machine ingaat en het apparaat weer een zetje geeft. En voor je het weet ligt het topje van de wijsvinger eraf. Bedrijfsongevallen ontstaan vaak na een actie die goed bedoeld was. Toch is het de verantwoordelijkheid van de werkgever dit te voorkomen.

U stelt dat we allemaal te maken hebben met veiligheid.

Ja, veiligheid is een groot onderdeel van ons leven. Of we nu met een eenvoudige boormachine werken, met de meest geavanceerde productielijn of dagelijks op een kantoor zitten; je hebt er in het werkende leven altijd mee te maken. De Arbo-wetgeving is bedoeld ter bevordering van de vei-

ligheid. En buiten het werk om kom je dat thema onbewust ook vaak tegen. Soms is het zelfs op het idioote af.

Dat vraagt om een praktisch voorbeeld?

Neem eens een knuffel, die je in de winkel koopt. De meeste (industriële) producten die binnen de Europese Unie (EU) op de markt verschijnen, moeten voldoen aan veiligheidsregelgeving en een CE-markering hebben. Dit geeft aan dat het product voldoet aan de wettelijke eisen. De knuffel die je koopt in de speelgoedwinkel heeft gegarandeerd een wit etiketje, dat niemand leest. Daar staan de gestileerde letters C en E op, dit ter bevestiging dat de knuffel volgens de fabrikant voldoet aan de Europese veiligheidsvoorschriften. Maar dat is niet alles. Er wil ook nog wel eens opstaan dat de knuffel niet geschikt is voor kinderen onder de drie jaar. Dit terwijl wij als consumenten die knuffel juist geven aan een peuter. Dat noem ik de idioterie van de veiligheidsvoorschriften. Daarnaast zien we nu via internetverkoop dat er veel speelgoed op de markt verschijnt dat niet voldoet maar waar de fabrikant wel de CE markering opzet.

Is dat dan niet te voorkomen?

Nee, in de EU hebben we voor allerlei productgroepen voorschif-

ten vastgesteld, die enerzijds betrouwbaar en gedegen moeten zijn, maar aan de andere kant weer niet te specifiek. De richtlijnen kunnen niet alles omvatten er is ook een eigen verantwoording voor de producent. Dat spanningsveld zorgt ervoor dat je mazen in de wet krijgt. Dat voorkom je simpel weg niet.

Vorige maand toonde televisieprogramma Radar aan dat mogelijk was om met een mandarijn-netje als bodembekkenimplantaat een CE-markering te krijgen.

Die programmamakers hebben dat inderdaad blootgelegd. Aan de ene kant kun je zeggen dat het programma misbruik heeft gemaakt van het vertrouwen dat in de wereld van de medische hulpmiddelen leeft, maar aan de andere kant moet je gewoon concluderen dat dit schokkend was. Het vertrouwen dat wij hebben in fabrikanten is ontzettend hoog. Is dat terecht? Nee, wij zijn al jaren bezig met een kruistocht tegen fabrikanten van allerlei producten en machines. Het is in Europa zo geregeld dat het de verantwoordelijkheid van de fabrikant is om vast te stellen of een product aan de eisen voldoet. Het is hun plicht! Dan kan de fabrikant zelf een CE-markering aanbrengeen. Maar de kopers - werkgevers en consumenten - zijn te goed van vertrouwen en vergeten dat ze op grond van de regelgeving rechten hebben. Daar willen wij iedereen juist op attenderen.

Dat klinkt nogal eenvoudig?

Aan de ene kant is dat zo. Vertrouwen is goed, maar controle is beter. Een bedrijf dat investeert in machines om daar uiteindelijk zijn brood mee te verdienen, vergeet om hetgeen wat hij aanschaft te controleren of het ook daadwerkelijk voldoet. Want als een machine niet voldoet, moet daar geen genoegen mee worden genomen.

Veiligheid gaat boven alles. Het probleem is niet alleen dat fabrikanten geen goed product leveren, ook de kopers zijn slecht op de

hoogte. En dat kan uiteindelijk resulteren in bedrijfsongeval met fatale gevolgen. Jaarlijks overlijden zo'n honderd mensen. Daarnaast zijn er ongeveer 200.000 mensen die na een bedrijfsongeval op de eerste hulp van het ziekenhuis terecht komen. En de werkgever is en blijft altijd verantwoordelijk voor de veiligheid van zijn werknemers.

En als het leed geschied is, maken we dan werk van die veiligheid?

Precies, dan begint het gerommel met de Inspectie SZW, voorheen de Arbeidsinspectie. Na een bedrijfsongeval komen zij, worden er boetes gegeven, gaat het bedrijf maatregelen nemen en als de verbeteringen zijn aangebracht wordt er vervolgens de duim opgestoken en gezegd: 'Goed gedaan, joh!' Het bizarre is echter dat de kennis, de werkwijze en de capaciteit van de Inspectie SZW zelf ook onder de maat is. Dat bleek twee weken geleden uit een groot internationaal arbeidsonderzoek. Er worden te weinig onaangekondigde inspecties verricht. Daarnaast zouden de inspecteurs bijgeschoold moeten worden op het gebied van chemische stoffen en risico's op het werk. Bij met name het midden- en kleinbedrijf vinden er te weinig inspecties plaats, met alle risico's van dien.

Dat snap ik, maar ik denk dat veel bedrijven vinden dat er al veel te veel gecontroleerd wordt. Wat denkt u?

Daar ben ik het mee eens, voor veel bedrijven is veiligheid ook een heel complex vraagstuk en een verhaal apart. Dat komt een andere keer wel, wordt vaak gereceneerd. De economische druk om een bepaalde order af te ronden en machines draaiende te houden is groot, zeker de afgelopen jaren. En dan roepen wij dat er van alles mis is met de product- en machineveiligheid. Onze oproep is dat bedrijven er toch over na gaan denken en kritisch worden op de veiligheid van de producten die zij kopen. Dat zou een waardevolle eerste stap zijn.